

TAVI-behandeling

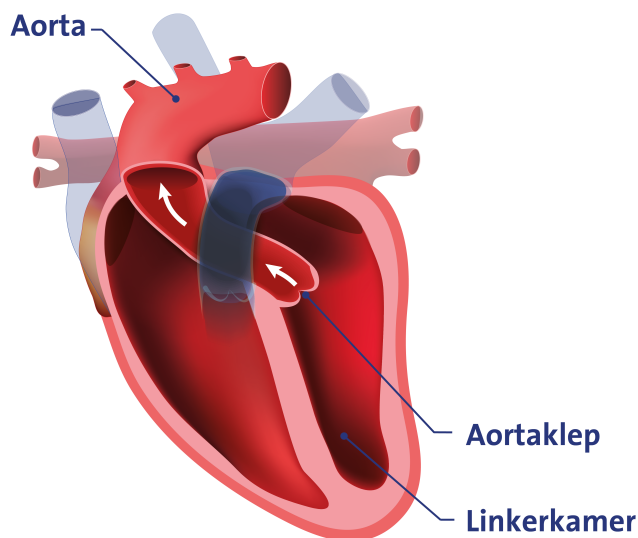
Percutane aortaklepimplantatie

U heeft een vernauwing in uw aortaklep (aortaklepstenose). Daarom krijgt u mogelijk een 'TAVI-ingreep'. Bij deze ingreep krijgt u een nieuwe aortaklep. Daarvoor bent u doorverwezen naar het specialisme Cardiologie van het Erasmus MC. Hier vertellen we u meer over uw aandoening en de TAVI-ingreep.

Over uw diagnose

U heeft een vernauwing in uw aortaklep. Dit wordt 'aortaklepstenose' genoemd. Hieronder leest u meer over aortaklepstenose.

Wat is een aortaklep?

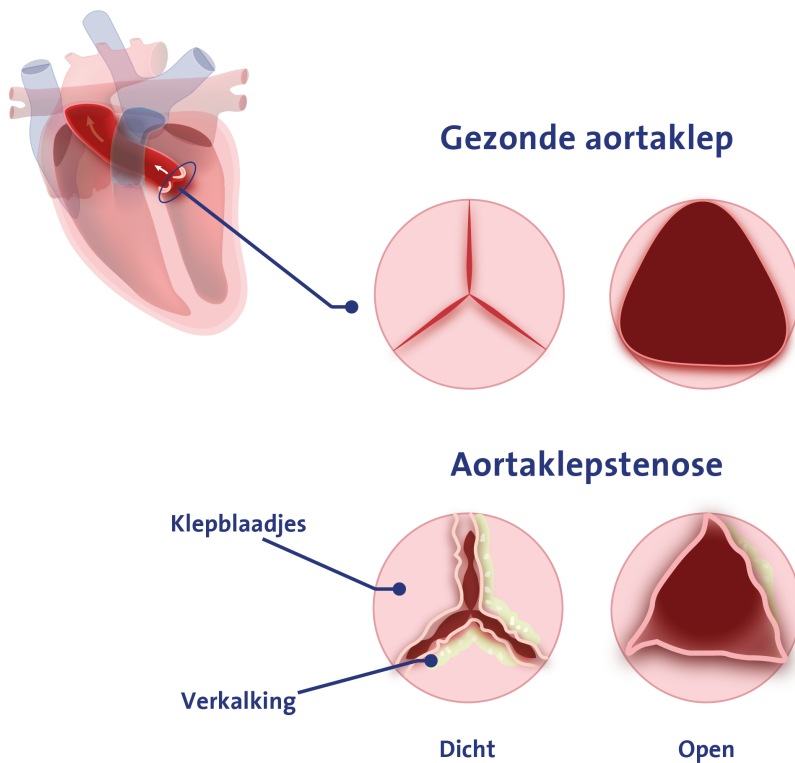
De aortaklep is een klep in uw hart. Het is de klep tussen de linker-hartkamer en de aorta. De aorta is een groot bloedvat.

Het hart pompt bloed door het hele lichaam. Wanneer de linkerkamer samentrekt, opent de aortaklep. Zo kan het bloed de aorta in worden gepompt. Vanuit de aorta stroomt het bloed naar het de rest van het lichaam.

Als de linkerkamer ontspant, sluit de aortaklep. Daardoor loopt er geen bloed terug vanuit de aorta naar de linkerkamer.

Wat is aortaklepstenose?

De aortaklep bestaat uit 3 'klepblaadjes'. Als u ouder wordt, kunnen deze klepblaadjes dikker worden. Ook kunnen de klepblaadjes verkalken. Verdikte aorta-klepblaadjes komen voor bij 5 van de 100 mensen boven de 65 jaar. Meestal kan de aortaklep nog wel goed openen en sluiten.

Maar soms begint de klep smaller te worden (te vernauwen). Dat heet aortaklepvernauwing of aortaklepstenose. De vernauwing kan zo ernstig worden, dat de aortaklep niet meer ver genoeg open kan. Daardoor kan het hart moeilijker bloed wegpompen. Dat zorgt dat het hart dikker wordt en dat u klachten krijgt.

Symptomen

Bij aortaklepstenose kunt u last krijgen van deze klachten:

- moe zijn
- moeite hebben met ademen
- pijn op uw borst bij inspanning
- duizelig zijn en flauwvallen

Over de behandeling

We kunnen aortaklepstenose behandelen met een 'percutane aortakleplantatie'. Dit noemen we ook wel een 'TAVI'. Bij deze ingreep krijgt u een nieuwe aortaklep.

Het is verstandig om uw aortaklep te vervangen als:

- Uw hart minder goed bloed kan pompen door de vernauwde aortaklep.
- U klachten krijgt door de vernauwde aortaklep.

We plaatsen de nieuwe aortaklep via een katheter. Dat is een dunne buis. Deze buis brengen we via een slagader naar uw hart. Dat doen we via een klein sneetje in uw lies. We hoeven uw borst dus niet open te snijden.

De nieuwe aortaklep duwt de oude klep weg. Daardoor wordt de vernauwde opening weer groter. De nieuwe aortaklep werkt meteen. Dit zorgt dat u minder klachten heeft na de ingreep.

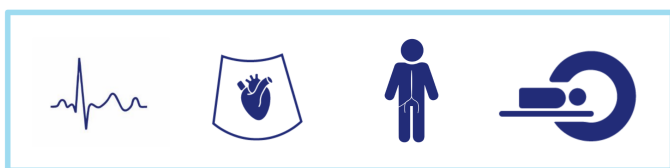
Verdoving

U krijgt bij deze ingreep een plaatselijke verdoving. Dat betekent dat u tijdens de ingreep wakker bent, maar geen pijn voelt. Een plaatselijke verdoving brengt minder risico's met zich mee dan een algehele narcose (algehele anesthesie). Ook zorgt de plaatselijke verdoving dat u sneller herstelt na de ingreep. Daardoor blijft een patiënt gemiddeld 2 tot 5 dagen in het ziekenhuis na de TAVI-ingreep.

Medische onderzoeken

Er zijn een aantal onderzoeken nodig. Het kan zijn dat u deze onderzoeken al in uw verwijzend ziekenhuis hebt gehad.

- ECG (elektrocardiogram). Dit is een hartfilmpje. Met het filmpje zijn de signalen van het hart te zien in een grafiek.
- Echocardiogram. Dit is een echo van het hart.
- Coronair angiografie. Hiermee bekijken we uw kransslagaders. Dit zijn de bloedvaten die om uw hart liggen.
- CT-scan. Daarmee meten we de grootte van uw aortaklep, uw aorta en uw liesslagaders.

Uw voortraject

Om te bepalen of een TAVI-ingreep voor u de beste behandeling is, heeft eerst een poliklinische afspraak met een cardioloog in het Erasmus MC. Daarna volgen nog een aantal stappen:

1. Poliklinische afspraak met cardioloog

U heeft een gesprek met een cardioloog. De cardioloog vertelt u over:

- uw diagnose
- mogelijke behandelingen
- risico's van behandelingen

Als het nodig is, plannen we extra onderzoeken in en maken we een afspraak met een geriatr.

2. Multi-disciplinair overleg

Een groep van medische specialisten overleggen met elkaar wat de beste behandeling is voor u.

3. Telefonisch gesprek

Ongeveer 1 tot 2 weken na uw poliklinische afspraak bellen we u. Tijdens dit gesprek bespreken we het besluit.

4. Zorgpakket

Heeft u samen met uw arts gekozen voor een TAVI-ingreep? Dan krijgt u thuis een TAVI-zorgpakket. Dit pakket is speciaal voor u en uw naasten. Er zit informatie over de ingreep in.

5. Datum opname

We bellen u op en vertellen u de datum en tijd van uw opname. De opname is de periode dat u in het ziekenhuis bent voor uw behandeling. U krijgt ook een brief met deze informatie.

6. Behandeling Erasmus MC

Op de datum van uw opname komt u naar het Erasmus MC voor de TAVI-behandeling.

Medisch specialisten

U wordt behandeld door een team met verschillende medisch specialisten.

Interventiecardiologen

Bij het Erasmus MC werken 3 interventiecardiologen. Deze cardiologen zijn gespecialiseerd in behandelingen voor aandoeningen van de hartkleppen en kransslagaders. Onze interventiecardiologen zijn gespecialiseerd in de TAVI-ingreep. Het Erasmus MC heeft al meer dan 2100 patiënten behandeld met deze ingreep.

U heeft waarschijnlijk een van de interventiecardiologen gesproken tijdens uw afspraak. Een van deze interventiecardiologen gaat de TAVI-ingreep bij u uitvoeren. Dit is niet altijd dezelfde arts als de arts die u tijdens de afspraak heeft gesproken.

prof. dr. Nicolas van Mieghem

dr. Joost Daemen

dr. Rutger-Jan Nuis

Geriatric

Geriaters zijn gespecialiseerd in de zorg voor de oudere patiënt. Tijdens uw behandelingstraject spreekt u mogelijk een geriater. Tijdens uw opname in het ziekenhuis komt de geriater of geriatrisch verpleegkundig specialist voor en na de ingreep bij u langs.

dr. Jeannette Goudzwaard
Geriatric

Madelon de Beer
Geriatric nursing specialist

TAVI-coordinator

De TAVI-coördinator speelt een centrale rol bij uw behandeling. Zij houdt overzicht van uw behandelingsstappen en kan uw vragen beantwoorden. Ook regelt zij de planning van uw TAVI-behandeling.

Marjo de Ronde
Nursing
Interventional cardiology, TAVI-
coordinator

Voor de ingreep

Vorbereiding thuis

Slikt u bloedverdunners, zoals Acenocuma-rol (Sintrom®, Marcoumar®)? Stop hier een aantal dagen voor de opname mee. U krijgt ook een brief waar deze informatie in staat.

Opname Erasmus MC

U wordt een dag voor de ingreep of de ochtend van de ingreep opgenomen in de kliniek Cardiologie.

Bij de hoofdingang staan aanmeldzuilen. Hier moet u zich aanmelden. Scan uw legitimatiebewijs (paspoort, rijbewijs of ID-kaart). Dan krijgt u uw persoonlijke dagticket. Hierop staat waar u heen moet.

Patiëntenkamer

We halen u op uit de wachtruimte en brengen u naar uw kamer. U krijgt een eenpersoonskamer met een eigen toilet, eigen badkamer en kastruimte voor uw persoonlijke spullen.

Als u in de patiëntenkamer bent, doen we een aantal onderzoeken:

- We nemen bloed bij u af.
- We maken een elektrocardiogram (echo van uw hart).
- De zaalarts doet lichamelijk onderzoek.

Werken uw nieren minder goed? Dan krijgt u een zoutoplossing in uw bloed via een infuus. De zoutoplossing beschermt uw nieren tegen de contrastvloeistof, die we gebruiken tijdens de ingreep.

U blijft minimaal 4 uur voor de ingreep nuchter. Dat betekent dat u niks mag eten en drinken.

Toestemming

De dag voor de ingreep wordt ook uw definitieve toestemming gevraagd voor het uitvoeren van de ingreep. Wij vragen u een formulier te ondertekenen. In het formulier staat:

- dat u akkoord gaat met de behandeling;
- dat u op de hoogte bent van wat de ingreep inhoudt;
- dat u op de hoogte bent van de risico's van de ingreep.

Verloop van de ingreep

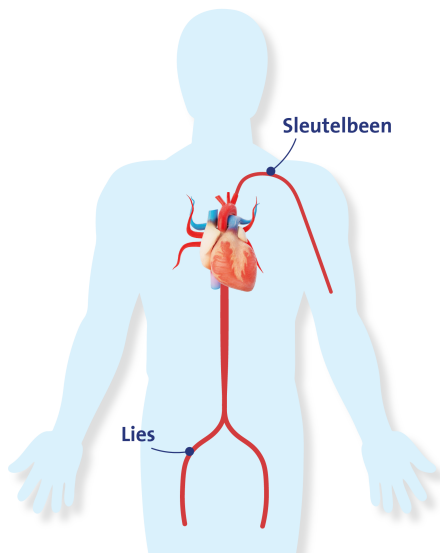
We brengen u in uw bed naar de interventiekamer. In deze kamer krijgt u de TAVI-ingreep. Het team dat de ingreep uitvoert, bestaat uit 2 cardiologen, 2 verpleegkundigen en 2 technici.

De ingreep duurt ongeveer 60 minuten.

U krijgt een plaatselijke verdoving in uw liezen. U bent dus wakker tijdens de ingreep, maar u voelt geen pijn. Naast u staat een verpleegkundige. U kunt tijdens de ingreep altijd vragen stellen of praten met de verpleegkundige of de cardioloog.

De cardioloog maakt een klein sneetje in uw lies. Daar brengt hij de katheter (een dunne buis) naar binnen via een bloedvat. Zo brengt hij de nieuwe aortaklep naar uw hart.

Soms zijn de bloedvaten in uw lies te klein, te kronkelig of zijn ze verkalkt. Dan kan het nodig zijn om de aortaklep via een ander bloedvat te plaatsen. Bijvoorbeeld een bloedvat onder uw sleutelbeen.

Complicaties

Tijdens en na de ingreep kunnen complicaties gebeuren. Meestal kunnen we deze complicaties goed oplossen.

Herseninfarct

Tijdens en kort na de ingreep is er klein risico op een herseninfarct (minder dan 2%).

Overlijden

De kans op overlijden rondom de ingreep is klein (ongeveer 1%). Dit hangt af van verschillende factoren. Bijvoorbeeld uw leeftijd en de toestand van belangrijke organen zoals hart, nieren en longen.

Geleidings- en hartritmestoornissen

Tijdens de ingreep kan de elektrische geleiding van het hart beschadigd raken. Soms plaatsen we dan een tijdelijke pacemaker-draad in het hart. Die blijft na de ingreep een aantal uur zitten. Bij 1 op de 10 patiënten herstelt de geleiding niet. Dan is een blijvende pacemaker nodig. Als u een blijvende pacemaker nodig heeft, dan plannen we deze ingreep tijdens uw opname in het ziekenhuis. U krijgt voor deze ingreep een plaatselijke verdoving. We brengen deze blijvende pacemaker in via een ader onder het sleutelbeen.

Bloeduitstorting of nabloeding

Een bloeduitstorting of (grotere) bloeding is mogelijk bij de slagader in uw lies, of soms rondom het hart.

Delier

Na de ingreep is er kans op verwardheid. Dit noemen we een delier. Dan kunt u zich tijdelijk vergeetachtig of onrustig voelen.

Infectie

Na de ingreep kunt u een infectie krijgen. Daarom is wondzorg belangrijk.

Na de ingreep

Voordat u naar huis mag

Echocardiografie

Voordat u naar huis mag, krijgt u een echocardiografie. Hiermee controleren we of uw hart en de nieuwe aortaklep goed werken.

Bewegen

We kijken hoeveel u zelf kunt doen en bewegen. De fysiotherapeut begeleidt u bij het bewegen, lopen en eventueel traplopen. Als het nodig is, regelen we thuiszorg voor u.

Medicijnen

Na de ingreep heeft u bloedverdunners nodig. Het kan zijn dat u deze medicijnen al slikt voordat u de TAVI-ingreep krijgt. De zaalarts van de afdeling Cardiologie zorgt dat u het juiste behandelingschema en recept krijgt voorgeschreven.

Duur van opname

Gemiddeld blijft een patiënt na de ingreep 2 tot 5 dagen in het ziekenhuis. Hoe snel u naar huis mag, hangt af van uw herstel en complicaties. Dit overleggen we met u, uw familie, uw cardioloog en de zaalarts na de ingreep. Om weer naar huis te mogen, heeft u toestemming nodig van uw cardioloog en de zaalarts.

Vervroegd ontslag

Het kan zijn dat u snel naar huis mag. U mag 1 of 2 dagen na de ingreep naar huis als:

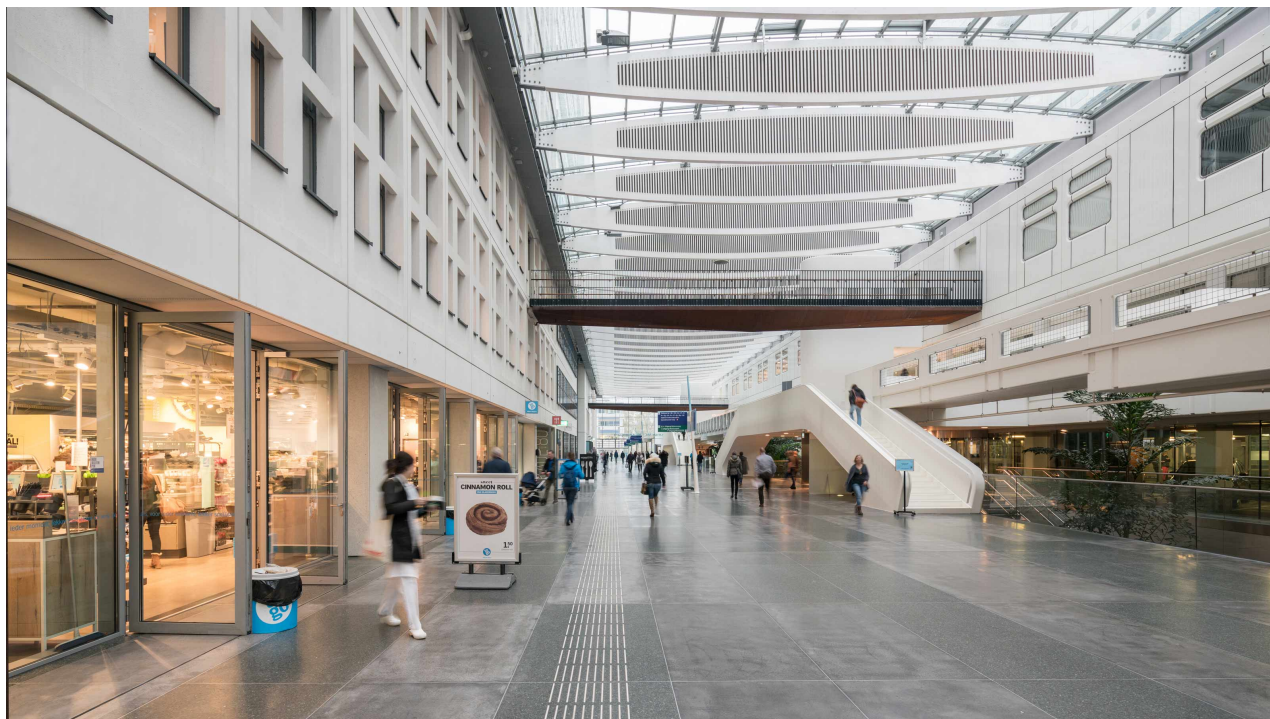
- u geen andere ziektes of lichamelijke aandoeningen heeft;
- en we verwachten dat u snel herstelt van de ingreep;
- en er geen complicaties zijn.

Op dag 1 en dag 7 na uw ontslag uit het Erasmus MC belt de verpleegkundig TAVI-coördinator u.

Verwijzend ziekenhuis

Het kan zijn dat we u 24 uur na de ingreep overplaatsen naar uw verwijzend ziekenhuis. Hierdoor bent u dichterbij huis en bij uw naasten. Het Erasmus MC zal samen met uw verwijzend ziekenhuis de overplaatsing regelen.

Naar huis na de ingreep

Wanneer contact opnemen?

- Als u vocht vasthoudt. Dit merkt u bijvoorbeeld aan dikkere enkels.
- Als u moeilijk kunt ademen.
- Als u duizelig bent.
- Als uw wond pijn doet of rood is.
- Als u een zwelling ziet in uw lies.

Controle

4 tot 6 weken na de ingreep komt u terug in het Erasmus MC voor controle. Ook komt u 1, 3 en 5 jaar na de ingreep terug voor controle. U ontvangt een uitnodiging hiervoor.

Nazorg

Wondje

Na de ingreep heeft u een wondje op uw lies of bij uw sleutelbeen. Doe de eerste dagen voorzichtig met het wondje. U mag wel douchen, maar het is beter de eerste week geen bad te nemen. Dan heeft u minder kans op een infectie van uw wond.

Inspanning

U kunt na de ingreep nog moe zijn en moeite hebben met ademen. U kunt uw dagelijkse bezigheden en activiteiten ongeveer een week na ontslag weer oppakken. U kunt uw activiteiten rustig aan opbouwen. U mag in het begin niet zwaar tillen en ook geen zware lichamelijke inspanning leveren.

Autorijden en fietsen

U mag de eerste 4 weken na de ingreep niet autorijden en niet fietsen. Daarna moet uw huisarts of cardioloog beoordelen of u weer mag autorijden en fietsen. Dit geldt alleen voor fietsen in het verkeer. U mag wel fietsen op een hometrainer.

Antibiotica

Krijgt u na de TAVI-behandeling een andere ingreep of operatie? Dan heeft u antibioticaprofylaxe nodig. Dat is een behandeling met antibiotica. Geef dit aan als u een ingreep of operatie krijgt. Ook bij de tandarts.

Communicatie

Onze cardioloog stuurt een ontslagbrief naar uw huisarts of arts die u eerder heeft behandeld. Hierin staat informatie over de reden van uw opname, uitslagen van onderzoeken, diagnose, behandeling, complicaties en vervolgafspraken. U kunt deze ontslagbrief ook zelf lezen via Mijn Erasmus MC.

Informatie voor naasten

We begrijpen dat het voor u ook spannend kan zijn dat uw naaste een TAVI-ingreep krijgt. Daarom willen we u steunen.

Tijdens de poliklinische afspraak kunnen 1 of 2 personen met de patiënt mee.

Ook kan de patiënt bezoek ontvangen tijdens de opname in het ziekenhuis. Bezoek is van 11.00 tot 21.00 uur welkom op de afdeling Cardiologie. Patiënten mogen tijdens bezoektijd maximaal 2 bezoekers tegelijk ontvangen. Soms wijken wij hiervan af in het belang van de patiënt. Wij vragen u vriendelijk dit te respecteren.

Wetenschappelijk onderzoek

In het Erasmus MC doen we veel onderzoek om de technologie te verbeteren en de TAVI-ingreep veiliger te maken. We doen bijvoorbeeld onderzoek naar:

- nieuwe biologische kleppen
- filtersystemen om de hersenen extra te beschermen tijdens de ingreep
- nieuwe systemen om de opening in het bloedvat dicht te maken aan het einde van de ingreep

Het kan zijn dat we u vragen om aan wetenschappelijk onderzoek mee te doen. Dit is niet verplicht. U kies zelf (of samen met uw familie) of u dit wilt.

Bereikbaarheid

Naar het Erasmus MC:

- Metrolijnen A, B, en C stoppen bij metrostation Dijkzigt. Dat ligt vlakbij onze hoofdingang.
- Bus 44 stopt ook bij halte Dijkzigt. Volg de borden naar Erasmus MC.
- Tram 8 stopt bij de achteringang van het ziekenhuis (halte Westzeedijk). U bereikt het ziekenhuis via de parkeergarage: volg de borden 'Ingang' en het blauwwitte zebrapad.
- Als u per auto komt: het Erasmus MC wordt vanaf de Ring Rotterdam aangegeven op verkeersborden. Parkeren kan in een van onze parkeergarages.
- Bij onze hoofdingang kunt u iemand wegbrengen of ophalen (Kiss & Ride): Dr. Molewaterplein 40, Rotterdam

Meer informatie over de route leest u op [de website van het Erasmus MC](#).

Contact

Heeft u vragen over de TAVI-ingreep? Stel deze gerust aan Maria de Jong, van het secretariaat van het hartkleppenteam: (010) 703 5618.

Voor algemene vragen gedurende uw behandelingstraject:

- Algemeen nummer Erasmus MC: (010) 704 0704
- Polikliniek Cardiologie: (010) 704 0563
- Kliniek Cardiologie: (010) 703 5349

Foto's gemaakt door Erasmus MC audiovisuele team

Notities

Ruimte om uw vragen of opmerkingen op te schrijven.

[illegible]

